

اصول نگهداری مواد غذایی در سردخانه و انبار

مؤلفین

دکتر حبیب الله میرزایی

مهندس حسن میرزایی

نشر علوم کشاورزی

تهران ۱۳۸۵

میرزائی، حبیب‌الله، ۱۳۴۳ -
اصول و نگهداری مواد غذایی در سردخانه و انبار / تألیف حبیب‌الله
میرزائی، حسن میرزایی، - تهران : نشر علوم کشاورزی ،
۱۱۷ ص. : مصور، جدول.

ISBN 964-6832-73-3 : ۲۵۰۰۰ ریال

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیپا،
کتابنامه، ص. ۱۱۴ - ۱۱۷.

۱. مواد غذایی -- نگهداری -- سردسازی. ۲. سردسازی و
دستگاه‌های سردکننده. ۳. مواد غذایی منجمد. الف. میرزایی، حسن ،
۱۳۵۲ - ب. عنوان.

۶۴۱ / ۴۵۳

کالف ۶۱۰ / TX

۸۴۴-۳۰۵۷۴ م

کتابخانه ملی ایران

نشر علوم کشاورزی

نام کتاب : اصول نگهداری مواد غذایی در سردخانه و انبار
مؤلفین : دکتر حبیب‌الله میرزایی - مهندس حسن میرزایی
ناشر : نشر علوم کشاورزی
نوبت چاپ : اول ۱۳۸۵
چاپ : دریا
تیراژ : ۱۰۰۰ نسخه
صحافی : آذین
مدیر اجرایی و ناظر چاپ : رضا احمدی
قیمت : ۲۵۰۰۰ ریال
شابک : 964-6832-73-3
حق چاپ برای ناشر و مؤلف محفوظ می‌باشد.

آدرس ناشر: - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - نرسیده به چهار راه لبافی نژاد
کوچه یاس - پلاک ۱۰۱ طبقه همکف تلفن: ۶۶۴۸۱۱۸۷ - تلفکس ۶۶۴۶۱۸۹۸

آدرس اینترنتی: WWW.BOSTANE KETAB.COM

با توجه به اینکه نگهداری محصولات مختلف غذایی نیازمند تکنیک نوین سردخانه و انبارداری می باشد و در این راستا طول عمر نگهداری محصولات غذایی بستگی تام به اصول صحیح نگهداری و انبارداری دارد و در واقع حاصل تلاش و زحمت کارخانجات مواد غذایی در عرصه تولید بستگی تام به روش های دقیق انبارداری و سردخانه دارد که در بازاریابی و فروش محصولات نقش بسزایی را ایفا می کند.

این کتاب، به منظور پاسخگویی به بخشی از نیازهای تولیدکنندگان مواد غذایی و دانشجویان صنایع غذایی، باغبانی و علوم دامی و زراعت و سایر رشته های کشاورزی در مقاطع مختلف کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا تدوین شده است.

در این کتاب ابتدا در رابطه با تفاوت بین روشهای نگهداری زیر و بالای صفر و میکروبیولوژی فیزیولوژی پس از برداشت سردخانه بحث شده است و سپس در مورد تأسیسات و تجهیزات و بارهای حرارتی و ساختمان و عایق بندی سردخانه کلیاتی بصورت اجمال آورده شده است در آخر در رابطه با انجماد و زمان آن و انبارداری و روشهای ضد عفونی کردن آن مورد بررسی قرار گرفته است.

با عنایت به اینکه سعی شده است که مطالب ارائه شده در این کتاب مورد استفاده صاحبان صنایع و دانشجویان صنایع غذایی و سایر رشته های کشاورزی در سالهای دوم تا چهارم قرار گیرد حد الامکان از فرمولهای پیچیده استفاده نشده است چون ارائه

این فرمولها نیازمند گذراندن دروس پایه مهندسی و فیزیک و ریاضی می باشد که تجربه ثابت کرده است که این فرمولها برای دانشجویان در گذراندن دروس سردخانه و انبار، اصول نگهداری مواد غذایی و فیزیولوژی پس از برداشت چندان مفید نمی باشد. در آخر امیدوارم تدوین این کتاب گامی هر چند کوچک در رفع مشکلات نگهداری مواد غذایی و برای صاحبان صنایع و کمک به آموزش دانشجویان داشته باشد و نگارندگان از هر نوع انتقادات و پیشنهادات سازنده در رابطه با اصلاح کتاب برای چاپ های بعدی تشکر می نمایند و همچنین از آقای مهران گرومی دانشجوی صنایع غذایی دانشگاه آزادشهر به جهت همکاری در گردآوری این کتاب تشکر و قدردانی می گردد.

مؤلفین

پائیز ۸۴

صفحه	عنوان
۱	اختلاف بین روش های نگهداری در زیر و بالای صفر
۱	سردخانه
۲	انجماد و فریزر
۳	اثرات ناشی از انجماد
۴	لطمات ناشی از بلورهای یخ
۶	طبقه بندی میکربهای سرما دوست در رابطه با سردخانه
۱۰	کنترل فساد میکربها در میوه جات و سبزیجات
۱۲	اصول ترمودینامیکی ماشینهای مبرد
۱۵	سیکل مسدود ماشینهای مبرد
۱۸	دیاگرامهای ترمودینامیکی
۲۲	مبردها و ناقلهای برودتی
۲۴	مشخصات سیالهای مبرد
۳۰	ناقلهای برودتی
۳۳	سیکل سرمازایی کارنو
۳۴	سیکل سرمازایی با استفاده از هوا
۳۵	سیکل تراکم با بخار
۳۶	ماشین سرمازایی جذبی
۳۷	ساختمان و تأسیسات سردخانه
۳۷	کمپرسور
۴۱	طراحی و ساخت کمپرسور
۴۲	کندانسور و برج خنک کننده
۴۳	تأسیسات و تجهیزات برقی
۴۴	تجهیزات مورد نیاز در سیستم سرمازایی
۴۸	فیزیولوژی پس از برداشت میوه ها و سبزیها و ارتباط آنها با نگهداری محصولات در سردخانه ها

۵۲	تنفس
۵۵	تعرق
۵۵	تغییرات متابولیکی دیگر در میوه ها و سبزیجات
۵۷	اختلالات فیزیولوژیکی در میوه و سبزیجات برداشت شده
۶۰	شرایط سردخانه برای نگهداری محصولات غذایی
۶۳	عایق کاری سقف
۶۳	عایق کاری دیواره های سردخانه
۶۶	محاسبه بار سرمایشی سردخانه
۷۴	تشکیل کریستال یخ
۷۷	روشهای مختلف انجماد
۷۹	دستگاه های انجماد
۸۷	تغییرات در مواد غذایی
۸۸	اثرات انبارداری انجمادی
۹۲	ذوب کردن
۹۳	انبارها در صنایع غذایی
۱۰۳	مواد ضد عفونی کننده انبار
۱۰۵	ضد عفونی کردن غلات قبل و یا در حین انبار نمودن آنها
۱۰۶	ضد عفونی کردن محصولات غذایی بعد از انبارداری
۱۰۸	ضد عفونی کردن سیلوهای خالی
۱۰۸	ضد عفونی کردن سیلوهای حاوی غلات
۱۰۹	استفاده از انرژی تشعشعی جهت مبارزه باحشرات زیان آور انباری
۱۱۰	مبارزه با موش های خانگی و انباری
۱۱۴	رفرنس ها